

TUSSENDOR

CIRKANT BLIKT TERUG OP 2020

IN DEZE TUSSENDOOR

Voorwoord door Ann Laurijssen, algemeen directeur

Een dag in Ciris: corona is een geit

B. - Over ervaringsleren

Positieve Heroriëntering

Ouderwerking: vorming terug in je kracht

NAFT in corona-tijden

Een blik op het coronajaar van team crisishulp aan huis

CAFT in het corona-tijdperk: een uitdaging!

Kerst @ Cano-Cantel

Uitbreidingen en vernieuwingen:

- Delictgerichte contextbegeleiding na kortverblijf in een gemeenschapsinstelling

- Uitbreiding Signs of Safety

- 1G1P Trefplaats

- Collectief voor jongvolwassenen

- Het durflab

Kick-off Cirkant(t)elt 2020-2030

Raad van bestuur wordt Bestuursorgaan

#chiquedinges



VOORWOORD

2020,

Een jaar om snel en nooit te vergeten...

Voor mij ook een jaar om op een andere manier kennis te maken met Cirkant.

Sinds 01 februari 2020 ben ik opgestart als algemeen directeur in een organisatie die mij sinds een aantal jaren helemaal heeft kunnen 'bevangen'. Vreemd om vast te stellen hoe snel en intens dit gebeurt, maar dan toch ook weer niet zo heel vreemd...

Cirkant is een organisatie die beweegt, ergens tussen cirkel en vierkant. Zoekend naar houvasten, naar een kader, naar stevigheid en kracht. Maar ook zacht en rond, bewegend en cirkelend, zoekend naar verbinding. Een houding die in de hulpverlening wordt ingezet maar ook in de organisatie en tussen medewerkers leeft. Dat voel ik en dat grijpt me.

Je merkt het ook in deze Tussendoor. Er wordt herkaderd en hertaald – 'positief geheroriënteerd'. Er wordt stilgestaan en bewogen – op ritmes van jongeren en gezinnen, en soms ook gewoon op het ritme van de trein... Kleuren en alarmniveaus dagen de teams uit om anders aan de slag te gaan en verbinding te blijven zoeken met kinderen, jongeren en gezinnen, maar ook met de collega's: stoeprandgesprekken, fietstochten, wandeling-vergadering, paaspakketten, anderhalve meter leerprojecten, ... maar ook balanceerborden, escape-games, t(he)ateren en tentoonstellen, lunch-teams en online kwissen, ... In Cirkant lees je: 'Corona is een geit' maar geen saaie!

Cirkant staat soms even stil, om dan weer te bewegen. Ondanks de corona-uitdagingen is Cirkant zich blijven smijten: in Cirkant(t)elt 2020-2030 met een online kick-off, in het uitbreidingsbeleid Signs of Safety, in een online infomoment crisishulp met 260 (!) deelnemers, in een regionale denktank toegankelijkheid én een Durflab, in een mede-ontrollen van de Trefplaats, in een samenwerking met de Gemeenschapsinstelling rond kortverblijf, ...

En dat is de Cirkant-kwaliteit die me heeft 'bevangen'.

Je geeft hen een lelijke knol en er groeit een amaryllis.

Dankbaar om samen met die mooie ploeg in Cirkant te mogen werken, presenteren we hier met veel trots onze Tussendoor.

ANN LAURIJSEN
ALGEMEEN DIRECTEUR



EEN DAG IN CIRIS: CORONA IS EEN GEIT.

"Corona is saai... Corona is... Corona is zo saai als een geit."

Ik moet lachen, hij kijkt me bedenkelijk aan, draait zijn hoofd weg en we fietsen verder richting zijn leefgroep. Hij, een jongen van 9, zit voor mij in de bakfiets, hij draait zijn hoofd richting mij en zegt: *"Maar corona is echt wel saai, heel de tijd binnen zitten in de leefgroep."* Ik antwoord begripvol, zeg dit wel te begrijpen. Je weet wel, zo'n typisch begrijpend en goed bedoeld antwoord van een begeleider. Dat begrip werd later op die dag – bij alweer een fietstochtje buiten – gefileerd door een andere jongere. *"Ze zeggen dat ze ons begrijpen, dat het inderdaad vervelend is om in een leefgroep te verblijven, maar ze weten dat niet wat dat echt is. De begeleiding die kunnen terug naar het warm gezinnetje, maar wij blijven gewoon in de leefgroep hé."*

slik

Even verderop en enkele bedeesde pogingen tot begripvolle antwoorden van mij later, gaat de jongere verder. *"Ik krijg bij mij thuis geen knuffels, die heb ik eigenlijk ook nooit echt gekregen, en als ik mijn klasgenootjes naar huis zie gaan, dan doet het pijn bij me. Soms wil ik ook een gewone warme thuis hebben."*

"De begeleiding doet echt zijn best en geven me ook wel veel knuffels, nu wel met een mondmasker dus dat is wel een beetje raar. Maar die knuffels maken mij wel blij." Hij is er graag, vertelt hij verder. Hij vertelt over enkele leuke momenten met begeleiders en de glimlach komt terug. Ik glimlach ook, maar dat ziet hij niet achter mijn mondmasker. Hij bedankt me en zegt: *"Dat is wel fijn nu met Corona dat jij komt en ons soms meeneemt naar buiten en we leuke dingen doen."*

En inderdaad, ondanks al het negatieve dat de coronacrisis met zich meebracht, vond ik het fijn. Fijn dat ik de jongeren er even tussenuit mocht nemen. Even gaan fietsen, wandelen, vogels spotten, buitenlucht snuiven, buiten adem geraken door de inspanning en toch op adem komen. Even een momentje tussen alle hectiek door.

Nieuwe dingen ontdekken, nieuwe jongeren leren kennen, andere collega's beter leren kennen. Corona stond bol van de nieuwe uitdagingen en was voor mij helemaal niet saai.



B.

OVER-ERVARINGS-LEVEN

2020. Een jaar dat bij velen in het teken van evaluatie en reflectie heeft gestaan. Een jaar om te ontdekken. We leerden met zijn allen het effect van wandelen kennen. Lezen werd mijn inspiratiebron, natuur mijn toevluchtsoord. Ik vond de ruimte om na te denken over mezelf, over hoe we aan hulpverlening doen. Maar het gaat hier niet over mij, wel over een 15-jarige jongen met zijn blik hoopvol gericht op zelfstandigheid. Een jongen die op pad werd gestuurd omdat hij vast bleef lopen in impulsieve acties, agressie en gebruik. Laat me toe jullie mee te nemen op zijn pad van de GR57 en verder.

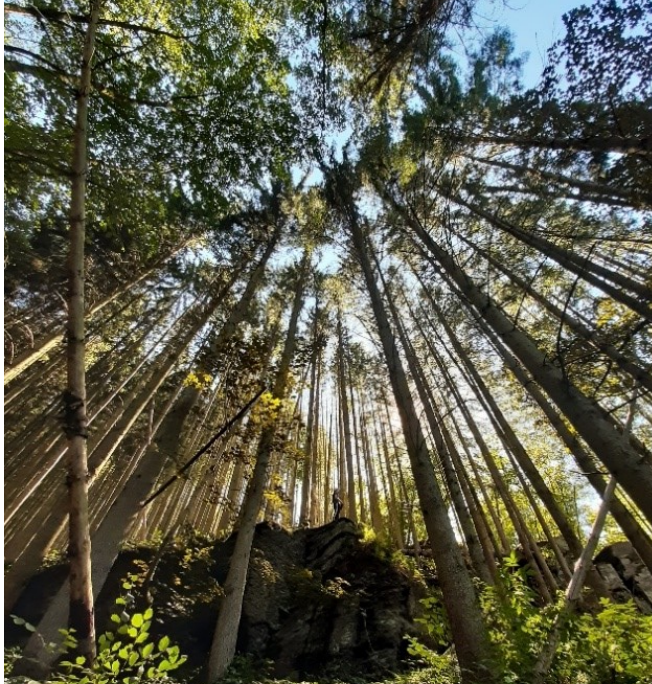


Het is nog vroeg in de ochtend. We hijsen een loodzware rugzak op onze rug, gevuld met materiaal voor de komende drie dagen en trotseren de felle zon. Dit wordt pittig! De chaotische manier waarop je materiaal is ingepakt reflecteert misschien wel de warrige toestand waarin jij je bevindt. De cadans van de trein houdt je nog even in een roes, op jouw eiland. Gesprekken worden nog via humor en gewiekste manoeuvres strategisch uit de weg gegaan. Naarmate de kilometers afstand van Turnhout groeien, lijken de wereld en jouw zorgen aan gewicht te verliezen. Je voelt ademruimte en geniet. Een trein die niet komt

opdagen geeft echter spanning en legt je nood aan voorspelbaarheid bloot, alsook de fragiliteit van je zelfvertrouwen. Jij twijfelt plots immens of je met de opgelopen vertraging de uitgestippelde wandeling van zeventien kilometer tot aan onze eerste kampeerplaats wel gaat kunnen halen. Bij de eerste beklimming kost het ons veel moeite om een ritme te vinden en lopen we ook nog verkeerd. Frustraties borrelen op. De tocht verloopt niet direct zoals vooropgesteld waardoor we beginnen praten over dingen die soms anders lopen dan verwacht. Hoe onzekerheid het dan van jou kan overnemen en hoe angstig het je maakt geen controle meer te voelen. Maar bij het eerste magnifieke uitzicht op de top wordt onze vermoeidheid opgeslorpt door de natuur en herwinnen we aan kracht.

We passeren een kapel. Uit je gesprek met dat 'iets daarboven' merk ik dat je wellicht op zoek bent naar iemand die luistert zonder oordeel, zoekt naar de reden van jouw 'zware rugzak'. De muren die je rond je opgetrokken houdt, staan in groot contrast tot de openheid van het plateau langs waar onze tocht zich verder zet. Ook fysiek blijft het je moeilijker afgaan. Een tocht die je normaal met 2 vingers in de neus zou uitwandelen, vergt nu moeite bij elke stap. Alsof je verleerd bent om door te bijten. De rugzak belandt regelmatig gefrustreerd op de grond. We filosoferen over hoe sterk je doorgaans ook mag zijn, als je hoofd niet mee wil dit jouw inspanning altijd zal bepalen. De nodige afleiding en avontuur vinden we even in de omgevallen bomen die ons pad barricaderen, om dan bij de volgende klim al snel opnieuw het perspectief te verliezen. Een confrontatie met jouw attitude dringt zich op. Zwaar wordt deze tocht sowieso, maar jij bepaalt in welke mate. Ik creëer bewust wat afstand en loop voorop, om tijd te geven. Tegen dat je boven komt merk ik dat jouw hoofd op controle staat, om dat vast te pakken waarvoor je eigenlijk naar hier gekomen bent. We marcheren de laatste elf kilometer zonder grote rustpauzes en hier en daar een motiverend snoepje tot aan onze eerste overnachtingsplaats aan de oevers van de Ourthe. Controle over het

uitwandelen van deze tocht gebruik ik als beeld voor het durven nemen van eigenaarschap in je leven. Iets waar je erg zoekende in bent. Bij valavond planten we onze poep neer op een hoog overhangende rots. De tent aan de overkant van de rivier is jouw leven: het is Turnhout, je ouders, zus, vrienden, frustraties, drugs, zorgen en nog zoveel meer. De rots biedt afstand. We beginnen te praten. Gehuld onder een veilige mantel van vallende sterren ebt jouw grote alertheid om constant op je hoede te zijn weg en mag je masker voor het eerst voorzichtig af.



Met een stevig ontbijt achter de kiezen, wagen we ons aan de grootste uitdaging van deze drie daagse. Achtentwintig kilometer voor de boeg met als extra factor de verschroeiende hitte. Maar de natuur doet haar werk. Je ervaart haar ruimte en haar rust. En dat is misschien net hetgeen jij nodig had, meer nog dan bepaalde gesprekken. Je manier van wandelen reflecteert je zijn. Één en al eigenzinnigheid en bravoure, weinig meditatiefs. Je klimt zonder krachten te doseren en als het pad te lang is, ga je de strijd aan met de natuur en baan jij je eigen weg. Je koppigheid en rebellie achterna. De smartphone die je normaal zo nodig hebt om achter te kunnen verbergen, laat je achterwege. Je kiest om in het hier en nu te gaan staan, om uit verbinding te gaan met alles wat daarbuiten is. We babbelen over waar jij de laatste tijd op gebotst bent en wat geleid heeft tot een systematische opbouw van frustraties met een regelmatige uitbarsting tot gevolg. Je vertelt chaotisch en beknopt, want het blijft moeilijk bepaalde dingen onder ogen te zien. Toch laat je af en toe een vlieger op over waar het echt om gaat. Het gevoel te staan trappelen op één plaats terwijl je zo graag vooruit wil. Dat de 'rugzak' die jij moet meedragen omwille van je verleden jouw heden blijft inkleuren.

Tijd voor een verfrissende middagduik. In de rivier

mag ik je terug meenemen naar één van de thema's waar we op onze vorige tocht zo op vastliepen. Hoe het sneuvelen van je stapschoenen je confronteerde met een onoverkomelijk schuldgevoel en jij alles wat die dag daarna nog misliep toe-eigende aan jouw gedrag. Blootvoets naast elkaar wandelend kwamen we er in gesprek achter dat dit te maken heeft met hoe jij bent opgegroeid: zonder stabiele basis en met het gevoel dat jij nooit 'goed' genoeg was, dat er iets in jou gebroken was dat gemaakt moest worden. Je begon in te zien hoe dit gevoel zich als een 'ziek' zaadje genesteld heeft in stukjes van je persoonlijkheid, als een overtuiging die je moeilijk kan overwinnen. Het was toen aan de oevers van dezelfde rivier een eerste ontmoeting met bewust durven voelen. Hoe krachtig en bevrijdend dat moment ook was geweest, zo angstig kijk je er nu op terug. Voelen op zich is ok. Maar wat dan? Hoe ga je verder? Hoe laat je al die tegenstrijdige gevoelens rond een verleden dat aan je trekt en dromen van een andere toekomst naast elkaar bestaan? Jij ziet dan alleen maar chaos, raakt overspoeld en dreigt jezelf te verliezen.

We bouwen een dam en voelen de stroming langs onze voeten. Het water neemt je gedachten mee. Maar het doet ook iets anders. Want net als het ons omringende water de kracht heeft zich aan te passen aan haar omgeving, vindt jij de kracht om je blijvend kwetsbaar op te stellen in plaats van je stekels op te zetten. We praten verder over deze stekels, over je typische reactie van 'Alles komt goed'. Hoe jij jezelf leerde verdedigen door te relativiseren en rationaliseren. Hoe jij je 'plantrekkeritis' en 'alles op een veilige afstand bewaken' eigen hebt moeten maken om te overleven. We praten over hoe je hierin misschien andere keuzes kan gaan maken. Jezelf uit te dagen om van dat eiland te komen en te durven toelaten. Opnieuw dient deze tocht met al zijn soms schijnbaar onoverbrugbare uitdagingen zich aan als metafoor om deze gedachte aan te koppelen.

We bevinden ons in 'niemandsland', het dichtstbijzijnde dorp is kilometers verwijderd. En dat geeft letterlijk de veilige ruimte om je dingen af te beginnen vragen. 'Hoe ga ik om met de continue stress van de juiste keuzes willen maken'. 'Hoe bewaak ik hierin mijn eigenheid en mijn grenzen, ondanks de loyaliteit die ik voel naar anderen'. 'Weet ik überhaupt wel wat ik zelf wil want ik leef al zo lang volgens de doelen die voor mij geformuleerd worden'. We botsen op het akelige beest 'self fulfilling prophecy'. Op jouw geloof dat als jouw verleden al zo gelijkend is met dat van je ouders, dat dit sowieso iets betekent voor jouw toekomst? Je benoemt het pijnlijke besef hoe dit denkbeeld je gebracht heeft tot een aaneenschakeling van zelfdestructieve acties in het verleden. We knallen terug blindelings op diezelfde muur. Ik voel de onzekerheid in elke uitspraak die volgt. 'Ben ik de moeite waard om te durven ondernemen, om te

kiezen voor iets, te kiezen voor mezelf?’ Als ik je vraag of jij jezelf graag ziet is je antwoord resoluut ‘nee’. Je schrikt van de snelheid en impulsiviteit waarmee dit woord over je lippen rolt. Een klap in eigen gezicht. De onmacht om jezelf graag te zien en in jezelf te geloven zit diepgeworteld in de ervaring dat anderen zichzelf zo vaak boven de zorg gezet hebben die jij nodig had, in het gevoel dat anderen je niet onvoorwaardelijk graag zagen gewoon voor wie je was. In gedrag laat je plots zien dat het gesprek te dichtbij komt. Je doet je schoenen aan en vertrekt. Ik laat je even uitrazen in het bos en kan je wandeltempo nog maar nauwelijks volgen. Een pad van afgebroken takken vertelt me welke richting jij bent uitgegaan. Deze keer wordt je echt kwaad. Als een echo die weerkaatst tussen de flanken van de rivier galmen plots de woorden ‘dit verdient toch niemand’.



Genoeg, even genoeg. We praten over ridder of rover zijn in de Middeleeuwen, kiezen onze favoriete superkracht en fantaseren over reizen die we nog willen maken. Een beklimming waar we zelfs onze handen voor nodig hebben om boven te geraken, brengt ons tot een absoluut hoogtepunt. De rotsen van Le Hérou. Zo bruut als de natuur daar is, zo abrupt beslis jij om uit het moeras van je gedachten te stappen en te beseffen hoe trots jij op dit moment eigenlijk wel mag zijn. Je vertelt me dat je het ook echt voelt, misschien wel voor de eerste keer in je leven. Niet alleen trots omwille van onze titanische tocht met vijf beklimmingen waarvan het einde stilaan in zicht komt. Maar meer nog om de grenzen die je onderweg overwonnen hebt om je hier in de veiligheid van ‘the middle of nowhere’ te laten uitdagen bepaalde dingen te gaan beseffen en benoemen. Het geeft je de kracht om door te stappen tot aan de dam van Nisramont, waar we genieten van een welverdiend toevallig terrasje, vooraleer we de laatste kilometers inzetten richting onze idyllische wildkampeerplaats. Een tent opstellen

na zo een uitputtingsstrijd lijkt even een te gewaagde opdracht. Maar humor houdt ons overeind. We grappen veel. Over het omstoten van een portie pasta hoewel we razende honger hebben, dat we ons niet kunnen wassen hoewel we het zout op onze huid kunnen proeven, ons nakende tekort aan water ten opzichte van de dorst die we voelen en het sukkelen met het maken van vuur dat we perse willen aankrijgen voor een extra streepje gezelligheid die avond daar aan de oevers van de Ourthe. Humor werkt ontwapenend, want stilaan voel ik dat de wachters op jouw muur opnieuw uit verdedigingspositie worden gehaald en dat het ok is om terug dichterbij te komen.

De laatste dag starten we in stilte, elkaar volgend op hetzelfde pad, elk met onze eigen gedachten. We kruisen een aantal hoge rotsen. Ik verbaas me ondanks jouw impulsiviteit en stoere ‘niets kan mij raken’ masker dat je normaal als identiteit voorop draagt, hoe behoedzaam en twijfelend jij hier beweegt. Alsof je ineens bewust wordt van je relativiteit ten opzichte van de natuur waarin we ons begeven, van je kwetsbaarheid, van je kleinste angsten. Het feit dat jij deze onder woorden probeert te brengen, geeft me opnieuw een gevoel van bewondering. Tijdens een laatste pauze aan een beekje mijmeren we na over de afgelopen 2 dagen. We drinken uit de rivier, gewoon omdat het kan. Je vraagt me naar mijn ervaring als mama en koppelt daaraan zelf het gesprek rond angst om in verbinding te gaan, om nabijheid toe te laten om daarna misschien terug te moeten afgeven of verliezen. Alles komt even heel dichtbij waardoor je het nodig hebt dat ik steentjes opwerp die jij al honkballend met een stok mag weg ketsen. Eén steentje voor elke gedachte, dat is onze afspraak. Als ik het bevroeg zeg je geen nood te hebben aan aandacht of knuffels, maar de manier waarop je dit weglacht vertelt me iets anders. Maar net zoals bij zovele andere dingen die je beseft tijdens onze tochten, heb ik er begrip voor dat je ook dit voorlopig nog niet in zijn ruwheid wil gaan doordenken en voelen. Dat je ook dit voorlopig nog als een ijsberg voor de grote meerderheid van zijn massa verborgen houdt. Onzichtbaar maar heel aanwezig.

De treinrit naar Turnhout brengt ons terug in een bepaalde roes. En met de kilometers die we vorderen, wint jouw wereld opnieuw aan gewicht. Tijdens het overstappen ploffen we vermoeid neer op het perron van Luik. De zon brandt door het glazen dak. Elke spier doet pijn. Het kost me moeite van de grond los te komen om onze trein te halen. Ik reik je de hand om je recht te trekken. En daar laat je het toe om die hand om te ruilen voor een eerste knuffel. Om daarna de rest van de rit de afstand tussen ons terug te laten groeien tot iets wat veilig genoeg voelt als jij je masker weer moet gaan dragen.



In het begin schreef ik dat het niet over mij ging. Dat was enigszins gelogen. Waar ik vorig jaar in boeken op zoek ging naar input om mijn kijk op hulpverlening aan te scherpen, vond ik die eigenlijk onderweg op onze tochten. Ik ondervond dat de kracht van hulpverlening in de eenvoud zit. De eenvoud van het samen zijn. Het gewoon buiten zijn. De buitengewone magie van ervaren, wat ons doet rusten, genieten, stilstaan, waarderen, ontdekken, beseffen en grenzen verleggen. Laat me toe jullie mee te nemen op mijn pad. Mijn 'tocht' met onze samenleving haar visie op en organisatie van hulpverlening als kompaan. Een tocht van ontmoeten, botsen, verdiepen en geïnspireerd raken om bestaande lijnen misschien anders te willen gaan inkleuren.

Onze samenleving, en dus ook hulpverlening, wordt gevuld met verwachtingen. Langs alle kanten stromen ze om ons heen. En aangezien wij mensen spiegelende wezens zijn, sturen ze constant ons gedrag want we willen ons afstemmen op elkaar. Verwachtingen zijn dus een krachtig wapen. Vaak in de positieve zin, maar er is ook een keerzijde aan de medaille. Ik heb het me vaak afgevraagd hoe het is om als jongere op te groeien in hulpverlening. Het goede wordt absoluut gezien, maar het slechte wordt uitgelicht. Stapjes vooruit worden verwacht, je wil geen steek laten vallen. Als de focus er constant op ligt dat er doelen zijn, dat je beter of meer moet kunnen, wat is daar dan de impact van op je functioneren? Onberekenbaar als je het mij vraagt. Maar wat gebeurt er als we een situatie creëren waarin niet wordt uitgegaan van verwachtingen, maar van vrijheid. In onze tochten vinden we letterlijk die vrijheid, voel ik. Vrijheid om te ervaren en de ruimte om simpelweg 'te zijn'. De natuur opent zich als een speelplaats om te beleven en te experimenteren, om jezelf te zoeken, tegen te komen en te vinden. Onderweg vinden we in alles mogelijkheden, kansen en opportuniteiten. In de ervaringen die ons pad kruisen ontdekken we een veilige en geborgen spiegel die maskers doet vervagen en verdedigingsmechanismen inruilt voor het durven delen van gedachten en voelen van

emoties. Tijdens een tocht wordt je uitgedaagd om uit te gaan van je krachten, van het feit dat jij jezelf het beste kent en kan sturen. Door het overwinnen van de soms vele hindernissen en confrontaties onderweg krijg je als jongere het vertrouwen dat naast problemen, ook oplossingen exponentieel kunnen groeien. Zo worden zaadjes geplant van intrinsieke motivatie en gevoel van controle. En dan verandert alles! Want niets is krachtiger dan een jongere die doet wat hij doet omdat hij hier zelf voor kiest. En zo laten we de kracht van het wapen dat 'verwachtingen' heet in ons voordeel uitdraaien. Want als we uitgaan van het goede en krachtige in onze jongeren, ontstaat ook het goede en krachtige in hun 'zijn'. Eenvoudiger wordt het niet in deze ingewikkelde wereld. Ja hoor, niet alleen wantrouwen, negativisme, twijfel en corona zijn besmettelijk. Nog aanstekelijker zijn rust en vrijheid ervaren, vertrouwen voelen, geloven in en graag zien. En dat is nu de kracht van ervaringsleren in al zijn eenvoud.

Net als mijn overtuiging in de unieke waarde van ervaringsleren aan kracht won in 2020, groeide ook mijn trots om deel uit te maken van DOTT (Dienst Ondersteunende Trajecten Turnhout, Cirkant vzw). Als team worden we al jaren uitgedaagd om op een niet alledaagse manier met jongeren aan de slag te gaan. We inspireren elkaar om 'out of the box' en 'op maat' op zoek te gaan naar datgene wat werkt. Ons arsenaal aan mogelijkheden strekt zich zover als onze fantasie het toelaat: van staptochten, fietsprojecten, moestuinieren en dieren verzorgen tot helpen in een rusthuis, hoogteparcours, graffiti spuiten en theater. Onze focus ligt op het 'samen proberen om van daaruit te leren'. En aangezien ieder van ons van nature uit geneigd is tot interactie en spel, laat ervaringsleren niet snel iemand onberoerd. Het zet jongeren die vastzitten in bepaalde gedragspatronen en emotionele dynamieken in beweging. Ervaringen dienen zich aan de jongeren aan als metafoor om hun gedachten en gevoelens aan te gaan koppelen en brengen hen zo tot besef en groei. Heel wat bijzondere jongeren hebben enorme baat bij dergelijke ogenschijnlijk gewone, maar tegelijkertijd bijzondere ervaringen. Want via ervaringsleren wordt toch 'taal' gevonden voor hun 'rugzak' die zich zo vaak moeilijk in woorden laat vatten.

Ervaringsleren betekent voor mij het in verbinding gaan met jongeren door hen vrijheid te durven geven. Vrijheid die hen de ruimte geeft om te 'spelen' zonder verwachtingen, zonder oordeel of kunnen falen. Vrijheid die hen tijd geeft, tijd om te vertragen, tijd om gewoon 'te zijn'. Voor mij het liefst ergens samen onderweg.

Laten we samen nog meer tijd maken.

“Vroeger was ik boos en agressief. Mijn emoties bepaalden mij en met mijn gedrag probeerde ik alles te verpesten. Ik had zin in niets, ik gaf om niets. Als ik naar mijn toekomst keek dan was het één grote bende. Ik zag het niet goedkomen, wist niet wat ik ging hebben of wie ik ging hebben. Ik was net zoals mijn familie, crimineel.

Ik werd op pad gestuurd om tot rust te komen, om na te denken over mijn toekomst. Als ik onderweg was voelde ik me vrij, geen stress, geen spanning, geen woede. Ik had makkelijke en moeilijke periodes, maar kon mijn frustraties kwijt in de natuur. Zo leerde ik mijn gevoelens toelaten, hierover te praten, zeggen wat ik nodig had en mijn eigen keuzes te maken. Soms denk ik terug aan bepaalde momenten, bijvoorbeeld het moment aan het water. Tranen in plaats van weglopen. Het was de eerste keer dat iemand zo dichtbij mocht blijven terwijl ik mijn gevoel niet meer kon verstoppen of onderdrukken. Achteraf voelde ik me wel blij. Het is gewoon één van die momenten. Door te gaan stappen heb ik rust gevonden, ik heb dingen anders leren begrijpen en kan me beter over bepaalde dingen zetten. Ik had nooit gedacht dat ik dit zou kunnen en dat ik uit de problemen zou willen blijven. Ik ben trots op mezelf omdat ik de gesprekken aanging, iemand leerde toelaten en soms zelfs een traan durfde laten. Als ik nu terugkijk op mijn staptochten dan ben ik echt het hardste verschoten van mezelf. Puur om wie en hoe ik echt ben. Dat ik een mooi persoon ben, dat ik veel kwaliteiten heb en dat er niets kapot is in mij. Ik heb leren begrijpen dat voelen ok is, dat ik ok ben. Ook al had mijn leven misschien beter anders verlopen, ik ben blij met de persoon die ik nu geworden ben.”

B.





POSITIEVE HERORIËNTERING

Het zijn uitdagende tijden voor ons als individu, als gezin, als samenleving. Wanneer niets nog zeker is en alles anders, borrelen onzekerheid, angst en vele andere emoties op. Bij onszelf en ook in onze gezinnen. Als hulpverlener zoeken we naar nieuwe wegen om aanwezig te blijven in onze gezinnen. We moeten in verbinding blijven, zeker nu. We worden uitgedaagd onszelf opnieuw uit te vinden; hoe vertaal je de visie van positieve heroriëntering naar digitale wegen? Hoe werken we vanuit nabijheid en vertrouwen vanachter ons computerscherm? Het is lang niet altijd eenvoudig. Het vergt wat creativiteit. En toch – lukt het vaak wel. Zeker ook in deze crisisperiode doet het deugd om te voelen dat je er niet alleen voor staat.

We herkaderen en hertalen. Blussen brandjes. Proberen een streepje humor. Wanneer onze eigen kinderen vanop de achtergrond eens ruzie maken, zeggen we dat het voor ons ook niet altijd makkelijk is. We vragen ons samen af wat we kunnen leren uit deze periode. Welke schone dingen komen er mogelijks ook uit voort? Vinden we nieuwe perspectieven? We horen een mama wiens dochter gedurende deze periode niet thuis verblijft, zeggen: "Voordien kon ik haar soms wel achter het behang plakken, maar nu ze er niet is, kom ik tot het besef dat ik haar zo ontzettend hard mis!"

Positieve heroriëntering biedt kans en hoop. En dat kunnen we in deze tijden wel gebruiken.

***Ik hou van de hoop,
Die het tegenovergestelde is van de angst.***

***De angst roept op tot passiviteit, lethargie,
ze jaagt je bevend onder je bed.***

***De hoop leert je op te staan en te zingen,
Misschien eerst nog schuchter
zoals een zwaluw,
maar van langsom vastberadener.***

(Dirk Van Duppen)

OUDERWERKING: VORMING TERUG IN JE KRACHT

Cirkant organiseert regelmatig vorming rond opvoeden voor ouders. Thema's zoals triple P (positief opvoeden), effecten van echtscheiding op kinderen, omgaan met multimedia... komen aan bod. Het biedt ouders de mogelijkheid om ervaringen te delen, van gedachten te wisselen en inspiratie op te doen rond opvoedingsthema's.

Vorig jaar kon er jammer genoeg maar één vorming doorgaan, namelijk 'Terug in je kracht,' een vorming rond nieuwe autoriteit, waakzame zorg en geweldloos verzet.

WIST JE DAT...

- we een paar keer voor de vorming een teaser gestuurd hebben naar alle medewerkers? Op deze manier wilden we de vorming warm houden en we gaven niet op.
- we één keer met de groep hebben samen gezeten met beide begeleiders en één keer met één begeleider fysiek aanwezig en één begeleider via het scherm omwille van quarantaine? We gaven ook twee keer de vorming online.
- de computervaardigheden van zowel de begeleiders als de deelnemers op de proef zijn gesteld, maar we hier wel in geslaagd zijn? Vorming via Praatbox is een feit.
- we aanmeldingen hadden van over heel Cirkant? Denk hierbij aan Ciris, de Trefplaats, Cano, Mobiel punt (breedsporige en CAH). Hierdoor kregen we een divers en zeer gemotiveerde groep bij elkaar.
- we zo gemotiveerd waren dat we iemand tijdens de vorming uit zijn auto haalden om toch mee te doen?
- we mensen actief hebben opgebeld om hen te laten voelen dat we aanwezig zijn in hun leven en samen met hen op pad gaan?
- we samen de vier pijlers van Nieuwe Autoriteit bespraken?
 - Supportersnetwerk: het wij-gevoel creëren: it takes a village to raise a child.
 - Zelfcontrole: we engageren ons om geen geweld meer te gebruiken.
 - Aanwezigheid: Onze band is belangrijk. We wijzen het gedrag af maar niet de persoon. We zijn er en we blijven. We geven niet toe en geven jou niet op.
 - Structuur: choose your battles.
- hiernaast de theorie vanuit geweldloos verzet en Triple P aan bod kwam, maar ook tijd en ruimte werd gemaakt voor het verhaal van de mensen en

uitwisseling?

- de deelnemers de opdracht kregen om het gedrag van hun kinderen in manden te sorteren?
- we terug gingen in de tijd en de deelnemers lieten kennismaken met Ghandi, toch wel het grote voorbeeld in nieuwe autoriteit?
- er vanaf sessie 1 ruimte was voor emotie en dat de deelnemers steun en erkenning vonden bij elkaar?
- er beroep werd gedaan op de lopende begeleiding om verder aan de slag te gaan met de thema's van de vorming?
- er voor elke deelnemer vijf supporters gevonden werden om hen te ondersteunen?
- we blij zijn om te horen dat mensen meer in hun kracht gingen staan?
- we het ijzer smeden ook wanneer het heet is? We willen met deze groep nog verder blijven samen komen. We laten de groep niet los en plannen een terugkommoment.

HERKEN JIJ JE IN DE ESCALATIELADDER?





NAFT IN CORONATIJDEN

2020: het jaar van de lockdowns en onduidelijkheid!

We zijn afhankelijk van de adviezen van de experts, de beslissingen van Ben Weyts en de maatregelen van het Agentschap Opgroeien. Los daarvan merken we ook individuele verschillen tussen de scholen.

Toen in maart de scholen dichtgingen, werd daarmee grotendeels ons werkveld op slot gedaan. Jongeren waren voor ons niet meer bereikbaar via de gewoonlijke weg op school of in een gespreksruimte in de Merodelei. Vrijwilligerswerk, werkplekleren, activiteiten met jongeren waren niet meer mogelijk. We hadden nog zeer weinig bewegingsruimte om onze trajecten vorm te geven. Enkel online gesprekken waren mogelijk.

Heel snel hebben we dan de keuze gemaakt om in Ciris de preteaching te ondersteunen of om helemaal tewerkgesteld te worden in de leefgroep. Voor, na of tijdens onze shift in Ciris deden we online intake gesprekken, online gesprekken met jongeren, telefoongesprekken met collega's ... Om deze vraag naar digitale begeleidingen te kunnen opvangen, hebben we (gelukkig) in sneltempo een laptop en smartphone gekregen. En zo stapte ook NAFT op de digitale trein.

In het najaar beheersten kleuren ons leven, vooral de kleur oranje. Deze kleur stelt ons voor de grote uitdaging *"Hoe kunnen we onze jongeren de best mogelijke begeleiding geven binnen het begrenzend kader van de maatregelen?"* Zo zijn we gekomen tot Coronaproof NAFT.

CODE GROEN EN GEEL

- Rondetafelgesprek op school
- Klassenraden live bijwonen
- Werkplekleren
- Stage
- Activiteiten binnenshuis
- Klasobservaties
- Klasbevragingen
- Klasgesprekken
- Klasmethodeken
- Koffie in het leraarslokaal

CODE ORANJE

- Afstandsonderwijs
- Laptops nodig
- Stoepgesprekken
- Wandelen of fietsen
- Skatepleintje
- Coronaproof koken
- Digitale observatie van een jongere in de klasgroep
- Online klassenraden of sporadisch met voldoende afstand en mondkapjes
- Coronaveilige groepsvormingen
- Gesprekken met mondkapje achter plexischerm
- Whatsappen met jongeren
- Grote flexibiliteit
- Digitale frustraties
- Digitaal lerend netwerk voor leerlingbegeleiders uit Turnhoutse scholen

CODE ROOD

- Online gesprekken
- Lopende trajecten online verder opvolgens
- Whatsapp
- Ciris ondersteunen

Maar er is natuurlijk niet alleen Corona!

ENKELE WEETJES OP EEN RIJTJE...

Wist je dat ...

- de 'tuchtprefect' werd vervangen door een 'gedragscoach' op sommige scholen?
- we met NAFT Kempen (voor het 2^{de} schooljaar) met drie organisaties samenwerken: WEB, Arktos en wijzelf?
- dit best zoeken is?
- dit al beter lukt dan vorig jaar?
- de NAFTers (WEB, Arktos, Cirkant) een coronaprove teamdag per twee hebben gedaan?
- we er ook nog één met ons drieën (Wendy, Loes en Linda) hebben gedaan?
- we toen verloren zijn gelopen tijdens het geocachen?
- dit best leuk was?
- we sommige van onze jongeren nog nooit gezien hebben zonder mondkapje? (toch weer corona, verdorie)
- er best veel afspraken geannuleerd worden omdat de jongeren weer (individueel of klassikaal) in quarantaine zitten?
- we meewerken aan het project "Waar is Wally?", waarin we met verschillende diensten uit Turnhout samenwerken om 'verloren' leerlingen te zoeken en in contact te gaan met hen? Het gaat dan vooral om leerlingen die de online lessen niet volgen en geen taken maken.
- we nu onderhand van bijna alle scholen weten hoe ze hun afstandsonderwijs georganiseerd hebben? ... en dat hier best wel verschillen op zitten?
- we dus best voor elke jongere onthouden op welke dagen hij/zij op school of thuis zit? En dat dit soms best een gepuzzel is om onze afspraken daarop af te stemmen?
- we blij zijn dat de eerste graad nog wel fulltime naar school kan/mag?
- ook het deeltijds onderwijs zijn eigen regeling heeft en de jongeren daar kunnen kiezen uit verschillende mogelijkheden? (wat het dus soms nog ingewikkelder maakt).



*We hebben foto's genomen.
In een mooi huis
Met rozen
Rode rozen
Met onze herinneringen
Of de leegte in onze herinneringen*

*We hebben foto's genomen
In een mooie jurk.
Omdat het fijn is
Mooi te zijn.
Met het idee van een baby op de arm
Met het idee van een man
Omdat we hopen ooit mama te zijn
Geliefde te zijn
Met onze herinneringen
En ons verdriet
Liefde gevend*

*We hebben foto's genomen
Om ons af te leiden
Om te spelen*

*Wij willen
Mooie dingen zoeken.
Soms niet weten wie we zijn.
Onze vrienden bellen
En lachen
En BMXen*

*En Troosten
En getroost worden
En Youtube kijken
En uitgaan
En babysitten
Een een vriendje
En dansen
En pannenkoeken bakken
En shoppen met mama
En dansen
En popcorn... in de cinema
En dansen
En slapen en opstaan met de zomerzon
die binnen schijnt.
Of regen tegen het raam
En dansen*

*En gewoon zijn
Als alle anderen
En dansen
Als alle anderen
Op de dansvloer
Als alle anderen
Dansen
Als meisjes
mooie meisjes
heel mooie meisjes
Dansen*



Uit 'Spiegel mij in wonderland', de voorstelling die resulteerde uit ons theaterproject.

EEN BLIK OP HET CORONAJAAR VAN TEAM CRISISHULP AAN HUIS

JANUARI 2020 #CRISIS?!

Collega Katrien onderzocht de cijfers en inhoud van crisisbegeleidingen van vorig jaar. We gingen ook enkele keren op gesprek met andere crisiscollega's vanuit het meldpunt en andere diensten om af te stemmen. Er kwam het plan om een marktje te organiseren in het najaar om ons crisisaanbod bekend te maken. Alles ging zijn (normale) gangetje.

MAART 2020 #TELE(ZOTTEN)WERK

Corona sloeg toe. Hoe konden we onze job blijven doen als we de mensen niet zagen?

Goed dat we eQare hadden, goed dat we Sharepoint hadden, zo konden we toch verder werken van thuis uit. Er werden grenzen verlegd, letterlijk en ook figuurlijk door onze regio tijdelijk uit te breiden. Hoe vaak de internetverbinding ook wegviel, wij bleven in verbinding staan met onze gezinnen. Maar laten we eerlijk zijn, telewerken was goed voor even maar begon meer en meer frustraties te geven.

MEI 2020 #LET'SGETDIGITAL #WANDELINGSKEDOEN?

Het harde werk van onze IT-ers leverde ons nieuwe laptops en een smartphone op. Weer even zoeken naar een gezonde balans en betere manieren om te telewerken. De ene was hier al wat sneller mee weg dan de andere. Toch lieten we onze laptop liever staan en we waren zo dankbaar met de versoepeling. Eindelijk nog eens face to face in contact met onze mensen!

De huisbezoeken waren nog beperkt, maar wat deed het deugd om terug in levende lijve de verbinding aan te gaan.

JULI 2020 #TEAMBUILDING?

Begin maart was Bram bij het team crishulp gestart. Na enkele maanden (online) ploeteren en collega's leren kennen via een ongewone weg, konden we eindelijk samen iets gaan drinken in de Zomerbar! Elkaar buiten het werk beter leren kennen was voor Corona een evidentie. Nu voelde het aan als broodnodig. Heerlijk om eens samen rond tafel te zitten met een goed glas wijn.

SEPTEMBER 2020 #BLIJVENRECHTSTAAN

Het bleef lekker druk, de zomer gaf wat energie, maar nu gingen de cijfers terug bergaf. Ondertussen waren we het gewoon om te wisselen tussen videogesprekken en huisbezoeken. Maar toch bleef het balanceren op een slap koord. Samen zochten we naar lichtpuntjes, wat soms erg lastig was. Knap dat mensen toch bleven rechtstaan, hoe slap het koord ook hing.

DECEMBER 2020 #ROTJAAR #TOPTEAM

2020 heeft ons voor enorm veel uitdagingen gesteld, zowel persoonlijk als professioneel. Zonder onze zorg voor elkaar hadden we het niet op deze manier kunnen redden. Maar één ding blijft zeker, we blijven er staan met heel het team. Voor elkaar en voor onze gezinnen.





1 DECEMBER.

De dag startte voor mij met een bezoek aan de tandarts. Voor velen een stressmoment, mijn stressmoment was later die dag gepland. Twee online infosessies rond crisishulp. Vooral dat woordje online zorgde voor de verhoogde bloeddruk. Gelukkig niet bij Herold, onze ICT-medewerker, of hij heeft het alleszins niet aan ons laten merken. Nogmaals heel erg bedankt, Herold!

Voor diegenen die onze uitnodiging misten: Vanuit Cirkant namen we het initiatief om een infosessie te organiseren rond crisishulpverlening aan jongeren en hun gezinnen, in de Kempen. De aanleiding waren een aantal aanmeldingen en samenwerkingen waarbij we voelden dat de verwachtingen van de aanmelder niet overeen kwamen met hetgeen we kunnen bieden. Toen we dit merkten doken we in de cijfertjes, vergeleken we de aanmelders van de afgelopen jaren en brainstormden we in team.

De afgelopen jaren is er op 'crisisgebied' heel wat veranderd. Een voorstelling van onze werking leek aan de orde. Om tot een breed draagvlak te komen betrokken we alle partners in de crisisjeugdzorg: het provinciale crisismeldpunt, het mobiel crisisteam van PANGG -18, crisisspleegzorg, OOOO 't Kruispunt en CKG Lentekind vanuit hun ervaring met een 'verzekerd aanbod' in de crisisopvang en de crisisunit van OPZ Geel.

Onze plannen werden doorkruist door Corona maar dat hield ons niet tegen. Het werd een online infomoment! Op twee momenten: één in de namiddag en één in de avond. Onze doelgroep was namelijk breed: hulpverleners die onze diensten al een stukje kennen zoals CLB-medewerkers, consultants, begeleiders vanuit pleegzorg, jeugdzorg, maar ook huisartsen, privé-therapeuten, zorgleerkrachten en leerlingbegeleiders.

Het aantal inschrijvingen overtrof onze verwachtingen. We klopten af op 260. Heel wat van jullie waren er ook bij. Waarvoor ook aan jullie: bedankt! Bedankt ook voor de toffe mailtjes/berichtjes die we mochten ontvangen met complimentjes en fijne feedback.

1 december.

Met veel trots sloten we de deuren van de Patriottenstraat laat op de avond. We hadden samengewerkt, in drukke corona-tijd met maar liefst zeven organisaties. Er hadden meer dan 200 mensen live onze uiteenzetting bekeken en er zaten in onze mailbox nog heel wat mensen die er dan misschien niet 'live' konden bijzijn maar graag een opname wilden. Voor herhaling vatbaar!



CAFT IN HET CORONA-TIJDPERK... EEN UITDAGING!

Die dag in maart... De wereld stond stil, letterlijk. Onduidelijkheid. Onzekerheid. En vele vragen die de kop op staken bij het CAFT- team: 'Wat nu met onze gesprekken en begeleidingen? Hoe zetten we bemiddelingen verder? Wat met onze jongeren die hun gemeenschapsdienst ineens niet meer kunnen uitvoeren? Jongeren die niet meer mogen komen om hun leerproject positief af te ronden...'

STILSTAND

Tijdens de eerste lockdown waren er geen gesprekken of fysieke leerprojecten mogelijk, de gemeenschapsdiensten werden voor onbepaalde tijd on hold gezet. In de stilte van het denken, hoor je de antwoorden!

BEWEGING

Toen het bericht kwam dat we terug mochten starten was de opluchting erg groot. Met dit bericht volgde een uitdaging: 'Hoe toch een kwaliteitsvolle vorming geven met zo weinig mogelijk fysieke contacten?' We evolueerden naar een vorming waarin online-gesprekken afgewisseld werden met fysieke samenkomsten in een kleinere groep én huistaken ter voorbereiding. Beter dan niets, maar zeker niet ideaal gezien de beperkingen die online werken met zich mee bracht.

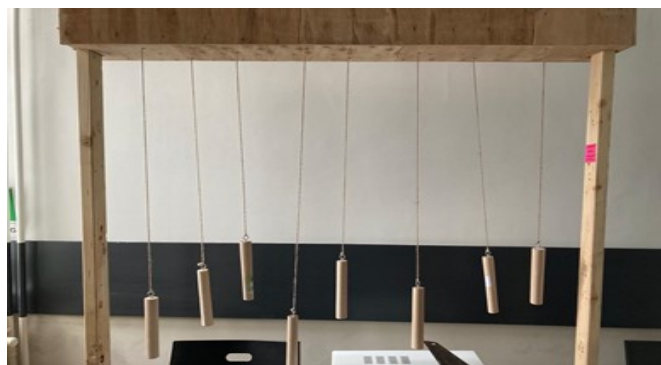
EVOLUTIE

Echter, voor het leerproject Impuls werkte deze aanpak niet. Dit leerproject – dat inhoudelijk net vorm kreeg en waarbij ervaringsgerichte oefeningen geen baat hebben bij de 1.5 meter regel – konden we helaas niet organiseren.

We gingen terug creatief aan de slag met dit nog erg nieuwe pakket! We hielden rekening met de coronaregels, maar niet ten koste van de doelen van dit leerproject. Het einddoel bleef: op een veilige manier ervaringsgericht werken met jongeren zonder kwaliteitsverlies. In plaats van jongeren tegenover elkaar te laten staan met handcontact, werd gekozen voor balansborden om het stevig staan (gronden – focus – centreren) in te oefenen. Ook maakten we zelf **een vangspel** om jongeren het stevig staan onder

de knie te doen krijgen.

Voor vele andere methodieken werden ook alternatieve opdrachten gezocht zodat de jongeren telkens weer uitgedaagd werden om de principes te blijven toepassen, zonder dat daarbij fysiek contact nodig is.



Als grote afsluitende oefening waarbij de focus ligt op samenwerking én het inzetten van drie principes, werd **de escapegame** ontwikkeld. We baseerden ons op het concept van de gekende escaperooms en de uitwerking hiervan gebeurde in samenwerking met de DOTT'ers.

Maar hoe wordt dit spel dan gespeeld? Elk van de jongeren krijgt een escapekastje, waarbij ze door middel van samenwerking verschillende opdrachten dienen uit te voeren. De oplossing van een opdracht opent een slot op één van de kastjes, bij zichzelf of bij iemand anders. Het uiteindelijke doel is om de schatkist – in het midden van het spel – te openen en op die manier een beloning in ontvangst te nemen. Tijdens het spel worden de jongeren uitgedaagd om gevoelens van spanning en frustratie onder controle te houden, alsook om te communiceren met elkaar. Een eerste editie van dit spel ging reeds door. Aanpassing is nodig om het spel nog beter te maken, maar het werkt én het behoudt zijn doel & kracht! Tevreden CAFT'ers dus!

***Soms kan even stilstaan een
hele vooruitgang zijn...***



KERST @ CANO-CANTEL

Op de Cano-Cantel wordt jaarlijks alles op alles gezet om onze jongeren een fijne kerstperiode te bieden. Niets is te veel. De leefgroepen worden aangekleed met de meest kitscherige kerstdecoratie die je maar kan bedenken: centraal een mooi versierde kerstboom, sfeermuziek op de achtergrond, jongeren in gekke kerstman-onesies, allerhande gezelschapsspelletjes waarmee ze zich kunnen uitleven, lekker veel eten (lees: vollen bak hapjes en natuurlijk een uitgebreid driegangenmenu). Én om het volledig te maken: Kidibul à volonté om het feest echt op gang te brengen. Kortom, een gezellig en warm ho-ho-ho-sfeertje voor en bovenal SAMEN met onze gasten gecreëerd!

Nu, hoe fijn het ook allemaal bedoeld is, toch blijft Kerstmis een extra gevoelige en dubbele periode voor onze jongeren. Logisch toch, want liefst van al vier je de feestdagen thuis met je naasten! Reeds lang vóór de kerstperiode aanbreekt, wordt in de verschillende teams stilgestaan bij volgende vragen. Is er context aanwezig? Wat is voor hen mogelijk? Kunnen de jongeren thuis vieren met hun familie of netwerk? Vragen die ook bij onze CANO-Cantelgasten leven en dus heel wat onzekerheid en spanning teweegbrengen. Het is dan ook vaak een confrontatie met de pijnlijke realiteit van het verblijven in een voorziening.

Zo bleek het dit jaar voor de broers C. en C. niet mogelijk om de kerstdagen bij grote zus J. door te brengen. J. verblijft in een doorgangswoning, wat maakt dat haar broers niet kunnen overnachten.

Kerstavond thuis bij J. laten vieren, bleek ook nog eens extra bemoeilijkt door onder meer de afstand en avondklok (remember onze lastige 'vriend' Corona). Maar... als echte Pitters gaan we geen enkele uitdaging uit de weg. Onze missie was duidelijk: C. en C. zouden op zijn minst kerstavond samen met hun zus doorbrengen!

In samenwerking met onze collega's van het FOR-K, waar grote broer C. doorheen de week verbleef, werd een heel plan bedacht. Begeleiding van Cirkant zou vervoer, locatie en budget voor het eten voorzien. FOR-K-begeleiding zou vooraf met C. de nodige inkopen doen. De broers en J. hoefden enkel een eigen menu op te stellen, te koken, het samen gezellig te maken en vooral te genieten!

Uiteindelijk is hun avond kunnen doorgaan in het toen lege Leefhuis, waar ze in alle rust en privacy hebben gelachen, gekookt, gepraat... En meer nog, de mogelijkheid hebben gekregen om nieuwe en fijne herinneringen te maken in deze feestelijke periode. Voor de eerste keer in lange tijd konden ze weer samen zijn op kerstavond. Hoe mooi is dat?

Echter, het blijft anders dan vieren in de eigen thuiscontext en dat is begrijpelijk! Maar de belangrijke elementen van gezelligheid, warmte en vooral het samenzijn ontbraken er voor onze jongens en hun zus niet aan... En dát is waar het kerstfeest om draait, toch?

UITBREIDINGEN EN VERNIEUWINGEN



Cirkant groeit en vernieuwt. We geven een inkijk in enkele van vele nieuwe ontwikkelingen.

NIEUWE WERKVORM: DELICTGERICHTE CONTEXTBEGELEIDING NA KORTVERBLIJF IN EEN GEMEENSCHAPSINSTELLING

Het afgelopen jaar zijn we gestart met een nieuwe module: delictgerichte contextbegeleiding na kortverblijf in een gemeenschapsinstelling. Om de verhoogde druk op de gemeenschapsinstellingen te verminderen creëerde het agentschap Opgroeien, tijdelijk, deze extra ambulante module. Looptijd is van 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2021. Mogelijk met verlenging. Het is nog te vroeg om hierover uitspraken te doen, maar ook in de toekomst worden voor deze module extra middelen aangekondigd. Voor gans Vlaanderen kwamen er 60 modules bij. Dit wil zeggen dat 30 uitstromers uit de gemeenschapsinstelling een intensief traject kunnen volgen. Voor het arrondissement Turnhout werd er gekeken naar Cirkant.

In de praktijk betekent dit dat we bovenop onze gewone delictgerichte capaciteit twee extra jongeren en hun context begeleiden. Nieuw is dat de jongere maximum 14 dagen in een gemeenschapsinstelling verblijft en dan terugkeert naar zijn thuissituatie. Dit betekent dat de opstartfase een zeer intensief

gebeuren is. In de praktijk vindt er, na aanmelding, binnen de week een intake plaats met jongere, context, consulent, een medewerker van de gemeenschapsinstelling en een collega van de afdeling continuïteit en toegang (Act). Tijdens de verblijfsperiode in gemeenschapsinstelling wordt er verder kennisgemaakt met de jongere en de context. Doel is om twee begeleidingscontacten per week te plannen. Vooral de eerste begeleidingsweken zijn intensief. Maximum duur van de begeleiding is zes maanden. Jongere en context engageren zich om mee te werken. Een op maat plan wordt opgemaakt. Hierbij maken we onder andere gebruik van het Good Lives model. Voornaamste doelstellingen van de begeleiding zijn om herhaling van het criminogeen gedrag te vermijden, stilstaan bij delict en impact hiervan op jongere, omgeving en slachtoffer, aandacht voor herstelgericht werken en het sterker maken van jongere door bespreking van kwaliteiten en interesses.

UITBREIDING SIGNS OF SAFETY

OPROEP

In de zomer van 2020 kregen we vanuit Agentschap Opgroeien een oproep voor uitbreidingskansen voor een nieuwe module in de bus: contextbegeleiding Signs of Safety (SofS). Signs of Safety is een benaderingswijze van hulpverlening die ontwikkeld werd om op een positieve maar aanklappende manier om te gaan met situaties waarin de veiligheid van kinderen in gevaar is. Het opzet van de methode is een sterke samenwerking aan te gaan met ouders, kinderen en alle betrokkenen rondom het gezin. Het gezamenlijk doel is concreet en ondubbelzinnig: het samen bloot leggen, doorbreken en oplossen van onveilige situaties in huis.

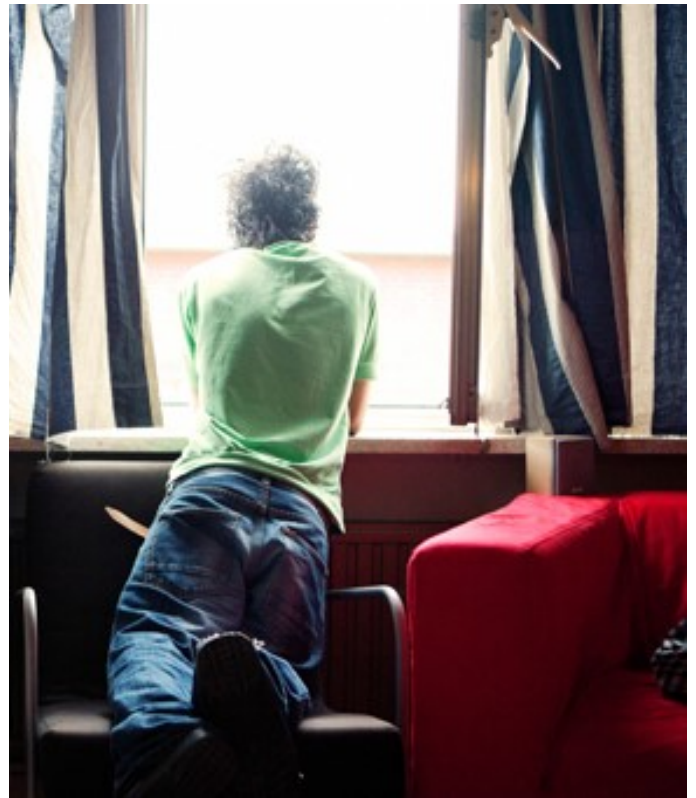
Met de oproep ging Opgroeien op zoek naar 2 organisaties per provincie die in een proefperiode met flinke omkadering zoals vorming en een lerend netwerk aan de slag willen gaan met deze aanpak. Het is de bedoeling om mettertijd in alle Vlaamse regio's de praktijk in het werken met Signs Of Safety op te bouwen.

CIRKANTS ENGAGEMENT

Vanuit onze alom gekend 'Cirkants engagement' (met een beetje cirkel en wat vierkant...) besloten we tijd vrij te maken en deel te nemen. Door onze ervaring met verschillende soorten begeleidingen die zich focussen op veiligheid in het gezin (vb. o.a. LICB-12) voelden we ons aangesproken. Met gedeelde krachten schreven we een uitgebreid projectvoorstel en eind oktober kregen we het goede nieuws dat ons voorstel aanvaard werd. In dezelfde beweging werden de bestaande LICB-12 begeleidingen omgezet naar een equivalent aan SofS begeleidingen.

AAN DE SLAG

We gingen onmiddellijk aan de slag: uit onze afdelingen Ciris en Mobiel bouwen we een klein team van nieuwe en ervaren hulpverleners. De uitbreiding gaf ons ook de unieke kans om ons aanbod contextbegeleiding in afdeling Ciris te versterken. In december volgden vier collega's een zesdaagse vorming en in januari werden de eerste begeleidingen opgestart. Tegelijk werd een teamwerking opgestart vanuit de samenwerking over de afdelingen heen.



SIGNS OF SAFETY

Hieronder geven we in het kort weer waar we met SofS voor staan:

We komen op voor een veilige, omringende en liefdevolle omgeving voor kinderen en jongeren waarbij we uithuisplaatsing willen voorkomen. Onze focus ligt op urgente risico's die de veiligheid en/of ontwikkelingskansen van de minderjarige(n) (0-18 jaar) bedreigen. We maken de situatie bespreekbaar en zoeken met het gezin en haar netwerk naar concrete oplossingen. We willen veiligheid herstellen en urgent handelen waar uithuisplaatsing dreigt. Tegelijk zorgen we ervoor dat de veiligheid niet in het gedrang komt. We werken met situaties die opgevolgd worden door een consulent in een procedure maatschappelijke noodzaak (GV) of binnen het gerechtelijk kader (SDJ). Als de situatie zodanig onveilig is of er is nood aan een time-out, voorzien we in samenspraak met het gezin en hun context in een tijdelijk verblijfsaanbod buitenshuis. Als het kind bij de start van de begeleiding niet thuis verblijft, maken we samen een plan om het kind 'terug op weg naar huis' te realiseren.

1G1P TREFPLAATS

De Trefplaats een samenwerkingsverband waar Cirkant deel van uitmaakt, breidt vanaf 2021 uit met begeleidingsaanbod in alle 27 Kempense gemeenten/steden.

De Trefplaats voorziet een aanbod van mobiele hulp aan huis wanneer gezinnen op een wachtlijst staan (voor RTJ-hulp). Dit tussentijds aanbod noemt 1G1P of 1Gezin1Plan. De samenwerking bestaat eruit dat er in het gezin de hulpvragen worden verkend en opgelijst, dat het sociale netwerk betrokken wordt en er samen aan een gezinsplan wordt gewerkt.

Een nieuwe klemtoon voor 2021 is de veelzijdige samenwerking met allerlei basisvoorzieningen (van huisarts tot OCMW) en het 'verbinden' van de Trefplaats met de Eerstelijnszones (ook wel gekend van de vaccinatiecentra). In een eerstelijnszone vinden lokale overheden en lokale zorg- en hulpverleners elkaar om hun aanbod beter op elkaar af te stemmen.

Hiervoor gaat de Trefplaats in de loop van 2021 **twee subteams** opstarten met elk 2 eerstelijnszones: noord en zuid. Voor alle duidelijkheid: er wordt nog steeds gewerkt vanuit één team & visie Trefplaats Kempen, maar de opdeling zal meer zuurstof geven aan lokale samenwerking & teamwerk.

Cirkant kreeg uitbreiding met 1 vte, in 2021 zijn er 4 hulpverleners aan de slag in de Trefplaats.

Voor het onthaal (d.i. 3 inbelmomenten per week) werd een werkgroep opgestart met **PH Kempen** (zie ook PH Cirkant) om samen tot één onthaal te komen. Ook 'burger aan zet' initiatieven (dit zijn vrijwilligers van EKC, ATK...) worden dichterbij het onthaal betrokken. Qua visie willen we proberen minder vanuit het complexe aanbod Jeugdhulp en meer op maat van gezinnen te werken.



COLLECTIEF VOOR JONGVOLWASSENEN

In de Kempense jeugdhulp werken tal van organisaties met jongvolwassenen (18-25). Een grote zorg bij kwetsbare jongeren van die doelgroep is dreigende dakloosheid wanneer ze volwassen geworden zijn en vrij kunnen kiezen of ze nog hulpverlening willen krijgen.

Om de samenwerking tussen al die organisaties te versterken zijn we een Kempens initiatief gestart: 'Collectief'.

We starten met drie intervisiegroepen die 'de daad bij het woord' willen voegen rond drie thema's:

- Preventie van dakloosheid
- Basisrechten voor jongvolwassenen
- Wonen voor jongvolwassenen

Typisch aan de werkwijze is dat de werkgroep zich voortdurend uitbreidt met mensen die kunnen helpen om (steeds) nieuwe doelen te bereiken.



HET DURFLAB

Het Durflab is een project dat de samenwerking tussen hulpverleners in de Kempense jeugdhulp wil helpen verbeteren. Het Durflab is een werkgroep met beleidswerkers van diverse sectoren: CAW, BJB, VAPH, CLB, OSD, GGZ en Welzijnzorg Kempen. Na een uitgebreide analyse van knelpunten in de (lokale) Jeugdhulp deden we een interviews met hulpverleners & cliënten over wat werkt en niet heeft gewerkt...

Ondanks de grote waardering van de geëngageerde samenwerking tussen tal van professionals uit tientallen organisaties, stellen we vast dat er nog steeds breuken in trajecten ontstaan en gezinnen uit de boot vallen. We zien problemen rond de toegang tot hulp, in de samenwerking tussen professionals, te vaak een gebrek aan continuïteit in trajecten...

Vanaf 2021 willen we experimenten opzetten om tot een inspirerende vorm van samenwerken te komen. Dit doen we door 'durflab-tafels' rond een aantal nieuwe begeleidingen te creëren. Hiermee willen we een context voor samenwerking uitbouwen die vernieuwend en out-of-the-box kan denken & zijn en die een antwoord kan bieden op de uitdagingen die er zijn.

Met die praktijkoefeningen hopen we enerzijds de goede praktijken de aandacht te geven die ze verdienen en anderzijds suggesties en signalen terug te geven aan organisaties, sectoren en overheden over hoe het beter kan.

In het voorjaar organiseren we een startmoment/webinar waarop alle Kempense hulpverleners worden uitgenodigd onder het motto: durf mee buiten de lijntjes te kleuren!



Durflab Kempen

Innovatie die vasthoudt

*Laat me los
Hou me vast
Laat me niet alleen
Help!
Ik wil niet meer
Ik maak je kapot
Ik schiet je kapot
Ego-ik-alterego-stemmen-van doden
Ik haat het
Laat me los
Laat me leven!
Ik snij je weg
Zo diep in mijn vel
Tot ik je niet meer voel!!!*

*Ik voel dat ik vast zit
Tussen 4 muren van mijn studio*

*Vast in verwachtingen,
Gevoel van gevangen, geen controle
Ik ben geschreven door anderen om mij heen.
In actieplannen, in labels, in doelen, in
eindverslagen
Ik ben bang, voel me eenzaam
Als kind had ik een kikker als knuffel, met een rits
als mond waar ik stiekem dingen in kon verstoppen.
Mijn slaapkamer was de grootste van het hele huis,
met Disneyprinsessen op het behang en knalroze
lamellen.
Ik weet nog exact wat ik droeg op mijn vierde
verjaardag, lila schortje, wit topje met streepjes in
de kleuren van discoballetjes zoals op een ijsje, 2
staarten in mijn haar.
Ik weet nog exact wat ik droeg toen alles
veranderde.*



Uit 'Spiegel mij in wonderland', de voorstelling die resulteerde uit ons theaterproject.



KICK-OFF CIRKANT(T)ELT 2020-2030

WAAROM CIRKANT(T)ELT 2020-2030?

Onze verblijfsafdeling Ciris in Arendonk is toe aan een nieuwe infrastructuur. De huidige gebouwen zijn verouderd en niet geschikt om leefgroepwerking van de toekomst in uit te bouwen.

We zouden Cirkant niet zijn als we deze gelegenheid niet aangrijpen om onze gehele zorgstrategie nog eens onder de loep te nemen. Ook om VIPA-middelen te kunnen aanvragen hebben we bovendien een zorgstrategisch plan nodig. (VIPA staat voor Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden, nvdr.) Eerst de inhoud dus, dan de infrastructuur.

Intern hebben we dit zorgstrategisch plan 'Cirkant(t)elt' gedoopt. Cirkant dat blijft tellen, en Cirkant dat een stuk kan kantelen.

We willen onderzoeken hoe we een toekomstgericht verblijf willen en kunnen uitbouwen voor kinderen en jongeren die soms kortdurend, maar soms ook langer een verblijf buiten hun eigen gezin nodig hebben. We willen dit doen in kleinere leefgroepen, in gedifferentieerde woonvormen, in mogelijke alternatieven op klassiek verblijf ...

Maar de focus is breder. We maken verbinding met ons ander aanbod en met het aanbod in de regio. Hoe zien we onze rol voor gezinnen die in de jeugdzorg ondersteuning zoeken.

KICK-OFF MET ALLE MEDEWERKERS

Op 2 april 2020 traptten we ons traject Cirkant(t)elt 2020-2030 af met alle medewerkers. Niet zoals voorzien op een bijeenkomst in de stadboerderij van Turnhout, wel met onze eerste grote online bijeenkomst. De eerste corona lockdown maakte dat we snel moesten schakelen. We slaagden erin om op die korte tijd een compleet nieuwe manier van werken met een grote groep op te zetten. Onze IT'ers konden zich uitleven en een grote groep medewerkers sprong, al dan niet met een bang hartje, mee in deze eerste grote online bijeenkomst. Een belangrijke eerste mijlpaal in ons traject.

We gingen aan de slag met enkele centrale vragen:

- Wat maakt Cirkant nu anders dan enkele jaren geleden?
- Wat willen we dat Cirkant in de toekomst bereikt?
- In welke behoeften van kinderen, jongeren en ouders willen we voldoen?
- In welke behoeften van (potentiële) medewerkers willen we voldoen?
- Voor welke uitdaging staat Cirkant als we dit alles overschouwen?

Er was een rijke inhoudelijke uitkomst en veel enthousiasme om de volgende maanden door te werken met dit materiaal.



EN VERDER: IEDEREEN BETROKKEN

- Het proces wordt in goede banen geleid door een interne trekkersgroep. Een externe coach kijkt regelmatig mee naar ons proces.
- Medewerkers werden via prikkelende vragen aangemoedigd om stil te staan bij de sterktes van zichzelf als begeleider, van de jongeren en gezinnen die ze begeleiden, van Cirkant als organisatie. Deze sterktes zijn de bouwstenen waarmee we verder aan de slag kunnen.
- We organiseerden verschillende sessies met personeelsgroepen rond concrete thema's.
- De medewerkers van Ciris worden actief betrokken bij het specifieke verblijfsverhaal in Arendonk.
- We luisteren naar hoe kinderen, jongeren en ouders hulpverlening ervaren en laten hen mee dromen over hulpverlening in de toekomst.
- We informeren ons rond nieuwe initiatieven die in de sector ontstaan en ons kunnen inspireren.
- We overleggen met mogelijke partners.
- In ons bestuur wordt de bouwcommissie terug actiever en wordt mee nagedacht rond een hertekend aanbod.
- ...



We hopen in de loop van 2021 ons zorgstrategisch plan voor te leggen aan het Agentschap Opgroeien ter bespreking en verdediging. Dan kunnen ook de volgende stappen gezet worden richting VIPA.



RAAD VAN BESTUUR WORDT BESTUURSORGaan

Ook voor het bestuur van Cirkant was 2020 een Cirkant(t)elt-moment, omdat Cirkant kantelt maar ook omdat Cirkant telt! Een nieuwe vzw-wetgeving, een nieuwe naam 'bestuursorgaan' – we zouden het zelf nooit kiezen (!) – een nieuwe directeur, maar ook een zoektocht naar een nieuwe voorzitter en nieuwe bestuursleden. Werk voor de boeg dus, en uiteraard ook voor het bestuur: online...

Naast de gebruikelijke bestuurszaken, werd het bestuur 'an sich' nog eens ernstig onder de loep genomen. Er werd voor een intens en inhoudelijk proces gekozen. Vanuit de hernieuwde Missie visie en waarden (www.cirkant-vzw.be) werd er verder gewerkt naar geactualiseerde strategische doelen. Klinkt erg saai maar geeft wel inhoud en richting aan de organisatie. Hier is een kleine inkijk op de grote lijnen:

- Inzetten op een toekomstproof en divers bestuur
- De organisatiestructuur van Cirkant wordt geëvalueerd en bijgestuurd
- Permanente aandacht voor participatie en communicatie
- Groeien naar een geïntegreerd HR-beleid
- Focus op sociaal ondernemerschap
- Cirkant als pro-actieve partner tav maatschappelijke evoluties in het hulpverleningslandschap

Op basis van deze strategische doelen heeft het

bestuur zich gebogen over hun eigen 'ronde tafel': Hoe kijken we naar besturen? Wat vinden we daarbij belangrijk? Wie missen we eventueel nog rond de 'online' tafel? Welke profielen kunnen we nog extra gebruiken? Hoe kunnen we ons bestuur versterken? Wat zou toekomst-proof een extra boost kunnen geven in Cirkant? En meer nog, wie is er een geschikte kandidaat om de rol van voorzitter op zich te nemen?

Ondertussen zijn de profielen uitgetekend: deskundigheid én diversiteit blijken erg belangrijk, maar zeker ook betrokkenheid, loyaliteit en transparant werken. Individuele gesprekken en corona-proof wandelingen met alle bestuurders krijgen stilaan vorm en Tussendoor zetten we verdere stappen in het verkennen van mogelijke samenwerkingspistes met 'nieuwe' bestuurders. Een boeiend traject en hoopvol naar wat 2021 verder brengen zal...!

Met erg veel dank aan de huidige bestuursploeg om dit traject ook nu ten volle mee vast te nemen. Vele bestuurders zijn mede- 'pioniers' van de organisatie en geven het bestuur en Cirkant als sinds 1982 vorm. Zelfs een aantal 'later ingestapte bestuurders' zijn al 20 jaar of meer verbonden aan de organisatie. Over engagementen gesproken...! We hopen dat ze nog vele jaren actief blijven binnen Cirkant om samen het versterkte bestuursorgaan mee vorm en inhoud te geven. #goebezig #thx



#CHIQUEDINGES



Wat je aandacht geeft groeit. Ook in onze moestuin.



Ciris heeft een nieuwe speeltuin. De kinderen hielpen bij de aanleg. Het zand kregen we van Sibelco.



De jongeren uit Ciris maakten vlammen voor de Warmste Week.



Een goed contact met een vrijwilliger van de hengelsportwinkel leidde tot een overwinning in een viswedstrijd voor één van onze jongeren.

#MERCİ

Jaarlijks ontvangen we van bekende & onbekende sympathisanten een gulle bijdrage. Elke bijdrage helpt en geeft ons de mogelijkheid om af en toe eens 'out of the box'-initiatieven te ondernemen met onze jongeren.

Dankjewel AG Solidarity, Sibelco, Kemin, Ravago, Rotary Arendonk, Chocolate Meynendonckx, GBS Voorheide en Lib'Elly, Rugbyclub Pitbulls en vele anderen!



Eén van onze jongeren organiseerde een tere en tegelijkertijd krachtige tentoonstelling van haar werken. Knap!



Dikke chapeau aan de kinderen en jongeren om dit lastige jaar samen zo goed aan te pakken!



Eén van de jongeren maakte een tekening die hij ging afgeven in het woonzorgcentrum. Net zoals de bewoners van het rusthuis, voelde hij zich afgesloten van de buitenwereld.

NOG MEER #CHIQUEDINGES:

- Onze chalet in Ciris wordt steeds vaker gebruikt als plaats voor samenzijn met familie, los van de leefgroep.
- Een jongere hielp lammeren bij Kemp vzw.
- De flexibiliteit van alle collega's om zich op een niet evidente wijze te blijven inzetten!
- De blijvende inzet van werkplaatsen in het kader van gemeenschapsdienst voor onze jongeren, op een moment dat zij zelf heel hun werking moesten herorganiseren.
- De eerste 20 jongeren gingen met het nieuwe Positief Project (nieuw concept in het jeugddelinquentierecht) aan de slag en kwamen tot hun uniek project waarin ze verantwoordelijkheid opnamen voor de gevolgen van delicten.
- De leefruimtes in Cano en Cantel werden opnieuw ingericht.